

§ 11

Revideringen av servicenätet för den svenska dagvården och utbildningen

HEL 2012-002982 T 12 00 00

Beslut

Svenska sektionen ber linjen för svensk dagvård och utbildning att på sektionens möte den 10.5.2012 presentera en detaljerad utredning för hur behovet av dagvårdsplatser i det föreslagna nya södra distriktet skall uppfyllas. Som en del av detta utreds förskolgruppernas utrymmesbehov.

Svenska sektionen beslutade att skicka följande förslag på remiss till skolornas direktioner och elevkårsstyrelser samt ungdomsnämnden med anhållan om svar senast 5.4.2012.

Direktionerna, elevkårerna och ungdomsnämnden har även möjlighet att föreslå alternativa fungerande lösningar för svenska skolnätet i Tölö och Södra distriktet.

Alternativ A

Gymnasieutbildningen:

- Tölö specialiseringsgymnasium och Gymnasiet Svenska normallyceum slås samman till en administrativ enhet på ca 400 studerande, omfattande både specialiseringslinjer och allmän gymnasieutbildning. Gymnasiet svenska normallyceum flyttar till skolhuset vid Tölö torg. Vuxenstudielinjen fortsätter som en del av den sammanslagna enheten.
- Gymnasiet Lärkan och Brändö gymnasium utvidgas till enheter på minst 400 studerande.

Besluten verkställs åren 2014-2015 samtidigt som ombyggnaden av skolhusen vid Unionsgatan 2 och Ståhlbergsvägen 2 slutförs.

Dagvård och skola i Södra distriktet och Tölö distrikt

- Gränsen mellan Tölö distrikt och Södra distriktet slopas och i stället bildas ett nytt Södra distrikt. Skolstrukturen i det nya distriktet ändras så lågstadieskolorna omfattar förskola (vid behov och möjligheter) och årskurserna 1–5 och

- högstadieskolan årskurserna 6–9.
- Högstadieskolan Svenska normallyceum och Högstadieskolan Lönkan slås samman till en administrativ enhet från och med läsåret 2014-2015. Den sammanslagna enheten omfattar årskurserna 6–9. Fastigheten vid Unionsgatan 2 blir skolans nya adress och det nya Södra distriktet dess upptagningsområde.
 - Gränsen mellan Västra distriktet och det nya Södra distriktet justeras så att Zacharias Topeliusskolans upptagningsområde överförs till Västra distriktet, dvs. till Munksnäs högstadieskolas elevupptagningsområde, från läsåret 2014-2015.
 - Gränsen mellan elevupptagningsområdet för Drumsö lågstadieskolas och Munksnäs lågstadieskola justeras så att eleverna från Svedjeholmen överförs till Munksnäs lågstadieskolas upptagningsområde och således blir en del av Västra distriktet från och med hösten 2012.
 - Sjukhuskolan Ulfåaskolan och Zacharias Topeliusskolan slås samman till en administrativ specialskola senast från och med läsåret 2014-2015. En del av specialklasserna i Minervaskolan flyttas till Botby grundskola från och med 2015-2016. Specialklasserna i Högstadieskolan Lönkans flyttar till den nybildade skolan vid Unionsgatan 2 läsåret 2014-2015.
 - Flexklassen flyttas från Åshöjdens grundskola till Unionsgatan 2.
 - Stadens musikundervisning till vilken eleverna antas genom lämplighetstest i årskurserna 3–9 flyttar administrativt till Åshöjdens grundskola och fortsätter att vid behov utnyttja musiklokalerna vid Sandelsgatan 3.

Samtliga beslut verkställs efter att saneringarna i skolhusen Unionsgatan 2 och Ståhlbergsvägen 2 är slutförda. Enligt den nuvarande investeringsplanen sker förändringarna åren 2014-2015, utom flyttningen av specialklasserna från Minervaskolan till Botby grundskola som verkställs efter saneringen av skolhuset 2015-2016.

Alternativ B

Gymnasietutbildningen

- Tölö specialiseringsgymnasium och Gymnasiet Svenska normallyceum slås samman till en administrativ enhet på minst

400 studerande, omfattande både specialiseringslinjer och allmän gymnasieutbildning. Vuxenstudielinjen fortsätter som en del av den sammanslagna enheten. Gymnasiets verksamhetspunkt är fastigheten vid Unionsgatan 2.

- Gymnasiet Lärkan och Brändö gymnasium utvidgas till enheter på cirka 400 studerande.

Besluten verkställs åren 2014-2015 samtidigt som ombyggnaden av skolhusen vid Unionsgatan 2 och Ståhlbergsvägen 2 slutförs.

Dagvård och skola i Södra distriktet och Tölö distrikt

- Gränsen mellan Tölö distrikt och Södra distriktet slopas och i stället bildas ett nytt Södra distrikt.
- Gränsen mellan södra distriktet och norra distriktet justeras så, att Brändö lågstadieskolas upptagningsområde överförs till Norra distriktet, d.v.s. till Åshöjdens grundskola, från och med läsåret 2014-2015.
- Gränsen mellan elevupptagningsområdet för Drumsö lågstadieskolas och Munksnäs lågstadieskola justeras så att eleverna från Svedjeholmen överförs till Munksnäs lågstadieskolas upptagningsområde och således blir en del av Västra distriktet från och med hösten 2012.
- Högstadieskolan Svenska normallyceum och Högstadieskolan Lönkan slås samman till en administrativ enhet från och med läsåret 2014-2015. Den sammanslagna enheten omfattar årskurserna 6–9, men från en lågstadieskola kommer eleverna först till åk 7. Skolhusen vid Tölö torg (Sandelsgatan 3) blir skolans nya adress och det nya Södra distriktet dess upptagningsområde. För slöjd- och textilslöjdundervisning utnyttjas fortsättningsvis Minervaskolans utrymmen.
- Drumsö lågstadieskola, Kronohagens lågstadieskola, Zacharias Topeliussskolan och Minerva lågstadieskola blir enheter med åk 1-5. Cygnaeus lågstadieskola fortsätter som en enhet med åk 1-6 med sammansatta klasser som pedagogisk modell.
- Sjukhussskolan Ulfåsskolan och Zacharias Topeliussskolan slås samman till en administrativ specialskola från och med läsåret 2013-2014.
- En del av specialklasserna i Minervaskolan flyttas till Botby grundskola från och med 2015-2016, när saneringen av skolhuset i Botby är genomförd.
- Flexklassen blir kvar i Åshöjdens grundskola.
- Stadens musikundervisning till vilken eleverna antas genom lämplighetstest fortsätter i Minervaskolan (åk 3-5) och i distriktets högstadieskola (åk 6-9).

- Stadens latinundervisning till vilken eleverna antas genom lämplighetstest dras in. Undervisning i latin kan fortsättningsvis erbjudas som tillval.

Om inte annat anges verkställs besluten efter att saneringarna i skolhusen Unionsgatan 2 och Ståhlbergsvägen 2 är slutförda. Enligt den nuvarande investeringsplanen sker förändringarna åren 2014-2015.

Förslagen gällande strukturändringarna för högstadie- och gymnasieutbildningen utgår ifrån att den nuvarande strukturen med fyra gymnasier på stadsnivå inte längre är hållbar. Sektionen anser att den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen bör utvecklas utgående från sina egna behov och premisser. Detta kan inte uppnås med nuvarande struktur då två relativt små gymnasieskolor delar utrymmen och lärartjänster med två relativt små högstadieskolor.

En högstadieskola i det sammanslagna Tölö och Södra distriktet innebär att skolan har större timresurs och kan således erbjuda mer undervisning och fler lärare möjligheten att få sin undervisningsskyldighet fylld i en skola. Fler lärare kan då delta fullt ut i skolans utvecklingsarbete, än då deras arbetstid är fördelad på två eller flera enheter. Samma argument gäller gymnasieskolorna, där en majoritet av lärarna nu har sin ordinarie tjänst i en annan skola. En annan viktig fördel är att i en sammansatt högstadieskola är förutsättningar att få ihop undervisningsgrupper i främmande språk bättre och har resurser att förverkliga språkprogrammet även i stadens svenska skolor.

En struktur med tre gymnasier på stadsnivå och ett högstadium i det sammanslagna Södra och Tölö distriktet skulle svara på de demografiska utmaningarna och uttalade behoven av att utveckla verksamheterna i respektive skolform på deras egna premisser på ett hållbart sätt.

Utbildningsnämnden har ansvar för se till att de barn som behöver dagvård får dagvård och att de barn som skall få förskole- och grundläggande utbildning får det på svenska på ett skäligt avstånd från hemmet enligt principen för närservice. Nämndens svenska sektion bestämmer om dagvårdens verksamhetsställen. Speciellt viktigt för den svenska skolan är att den svenska dagvården fungerar, eftersom så gott som alla barn i svensk dagvård fortsätter i svensk skola.

I dagsläge finns det ett stort behov av fler dagvårdsplatser i speciellt de södra stadsdelarna. Utbudet av dagvårdsplatser kan utökas genom att ha förskolan i det som blir barnets närskola istället för i daghem. Detta kunde göra övergången till skolvärlden mjukare och främja strävan

efter nära samarbete mellan småbarnsfostran och
nybörjarundervisningen.

Nackdelen är att det med nuvarande skolstruktur (åk 1-6) inte är möjligt att föra in förskolorna i skolhusen, då elevantalet i de lägre klasserna ökar och det inte finns utrymme i skolorna. Eftersom det finns kapacitet i högstadieskolorna, kunde skolstrukturen för de äldre eleverna ses om och ha årskurs 6 (alternativt åk 5 och 6) i samband med högstadierna.

Fördelen med en dylik lösning är att övergången till högstadiet skulle bli mjukare och att då nya ämnen kommer in i de lägre klasserna få stöd av och tillgång till ämneslärare och specialutrymmen. Nackdelarna är bland annat att en del lärares arbetsgemenskap skulle ändras och lågstadieskolorna delvis skulle bli tvungna att organisera om sin verksamhet. En del elever som kanske inte är mogna skulle även få en besvärlig skolväg med nuvarande trafikarrangemang.

Behandling

Föredraganden ändrade de två första styckena i beslutsförslaget och gav dem följande lydelse:

Svenska sektionen ber linjen för svensk dagvård och utbildning att på sektionens möte den 10.5.2012 presentera en detaljerad utredning för hur behovet av dagvårdsplatser i det föreslagna nya södra distriktet skall uppfyllas. Som en del av detta utreds förskolgruppernas utrymmesbehov.

Svenska sektionen beslutar att skicka följande förslag på remiss till skolornas direktorier och elevkårsstyrelser samt ungdomsnämnden med anhållan om svar senast 5.4.2012:

Under diskussionen lades det fram fyra motförslag.

1) Ulla Wiklund föreslog understödd av Maria Björnberg-Enckell följande tillägg före själva alternativen:

Direktionerna, elevkårerna och ungdomsnämnden har även möjlighet att föreslå alternativa fungerande lösningar för svenska skolnätet i Tölö och Södra distriktet.

2) Bernt Nordman föreslog understödd av Maria Björnberg-Enckell att sektionen ska be utlåtande också om ett alternativ B enligt följande:

Gymnasieutbildningen:

- Tölö specialiseringsgymnasium och Gymnasiet Svenska
normallyceum slås samman till en administrativ enhet på minst 400
studerande, omfattande både specialiseringslinjer och allmän

gymnasieutbildning. Vuxenstudielinjen fortsätter som en del av den sammanslagna enheten. Gymnasiets verksamhetspunkt är fastigheten vid Unionsgatan 2.

- Gymnasiet Lärkan och Brändö gymnasium utvidgas till enheter på cirka 400 studerande.

Besluten verkställs åren 2014-2015 samtidigt som ombyggnaden av skolhusen vid Unionsgatan 2 och Ståhlbergsvägen 2 slutförs.

Dagvård och skola i Södra och Tölö distrikt

- Gränsen mellan Tölö distrikt och Södra distriktet slopas och i stället bildas ett nytt Södra distrikt.

- Gränsen mellan södra distriktet och norra distriktet justeras så, att Brändö lågstadieskolas upptagningsområde överförs till Norra distriktet, d.v.s. till Åshöjdens grundskola, från och med läsåret 2014-2015.

- Gränsen mellan elevupptagningsområdet för Drumsö lågstadieskolas och Munksnäs lågstadieskola justeras så att eleverna från Svedjeholmen överförs till Munksnäs lågstadieskolas upptagningsområde och således blir en del av Västra distriktet från och med hösten 2012.

- Högstadieskolan Svenska normallyceum och Högstadieskolan Lönkan slås samman till en administrativ enhet från och med läsåret 2014-2015. Den sammanslagna enheten omfattar årskurserna 6-9, men från en lågstadieskola kommer eleverna först till åk 7. Skolhusen vid Tölö torg (Sandelsgatan 3) blir skolans nya adress och det nya Södra distriktet dess upptagningsområde. För slöjd- och textilslöjdundervisning utnyttjas fortsättningsvis Minervaskolans utrymmen.

- Drumsö lågstadieskola, Kronohagens lågstadieskola, Zacharias Topeliuskolan och Minerva lågstadieskola blir enheter med åk 1-5. Cygnaeus lågstadieskola fortsätter som en enhet med åk 1-6 med sammansatta klasser som pedagogisk modell.

- Sjukhuskolan Ulfåaskolan och Zacharias Topeliuskolan slås samman till en administrativ specialskola från och med läsåret 2013-2014.

- En del av specialklasserna i Minervaskolan flyttas till Botby grundskola från och med 2015-2016, när saneringen av skolhuset i Botby är genomförd.

- Flexklassen blir kvar i Åshöjdens grundskola.

- Stadens musikundervisning till vilken eleverna antas genom lämplighetstest fortsätter i Minervaskolan (åk 3-5) och i distriktets högstadieskola (åk 6-9).

- Stadens latinundervisning till vilken eleverna antas genom lämplighetstest dras in. Undervisning i latin kan fortsättningsvis erbjudas som tillval.

Om inte annat anges verkställs besluten efter att saneringarna i skolhusen Unionsgatan 2 och Ståhlbergsvägen 2 är slutförda. Enligt den nuvarande investeringsplanen sker förändringarna åren 2014-2015.

3) Hildur Boldt föreslog understödd av Maria Björnberg-Enckell ett längre tillägg efter alternativ B med följande lydelse:

Förslagen gällande strukturändringarna för högstadie- och gymnasieutbildningen utgår ifrån att den nuvarande strukturen med fyra gymnasier på stadsnivå inte längre är hållbar. Sektionen anser att den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen bör utvecklas utgående från sina egna behov och premisser. Detta kan inte uppnås med nuvarande struktur då två relativt små gymnasieskolor delar utrymmen och lärartjänster med två relativt små högstadieskolor.

En högstadieskola i det sammanslagna Tölö och Södra distriktet innebär att skolan har större timresurs och kan således erbjuda mer undervisning och fler lärare möjligheten att få sin undervisningsskyldighet fylld i en skola. Fler lärare kan då delta fullt ut i skolans utvecklingsarbete, än då deras arbetstid är fördelad på två eller flera enheter. Samma argument gäller gymnasieskolorna, där en majoritet av lärarna nu har sin ordinarie tjänst i en annan skola. En annan viktig fördel är att i en sammansatt högstadieskola är förutsättningar att få ihop undervisningsgrupper i främmande språk bättre och har resurser att förverkliga språkprogrammet även i stadens svenska skolor.

En struktur med 3 gymnasier på stadsnivå och ett högstadium i det sammanslagna Södra och Tölö distriktet skulle svara på de demografiska utmaningarna och uttalade behoven av att utveckla verksamheterna i respektive skolform på deras egna premisser på ett hållbart sätt.

Utbildningsnämnden har ansvar för se till att de barn som behöver dagvård får dagvård och att de barn som skall få förskole- och grundläggande utbildning får det på svenska på ett skäligt avstånd från hemmet enligt principen för närservice. Nämndens svenska sektion bestämmer om dagvårdens verksamhetsställen. Speciellt viktigt för den

svenska skolan är att den svenska dagvården fungerar, eftersom så gott som alla barn i svensk dagvård fortsätter i svensk skola.

I dagsläge finns det ett stort behov av fler dagvårdsplatser i speciellt de södra stadsdelarna. Utbudet av dagvårdsplatser kan utökas genom att ha förskolan i det som blir barnets närskola istället för i daghem. Detta kunde göra övergången till skolvärlden mjukare och främja strävan efter nära samarbete mellan småbarnsfostran och nybörjarundervisningen.

Nackdelen är att det med nuvarande skolstruktur (åk 1-6) inte är möjligt att föra in förskolorna i skolhusen, då elevantalet i de lägre klasserna ökar och det inte finns utrymme i skolorna. Eftersom det finns kapacitet i högstadieskolorna, kunde skolstrukturen för de äldre eleverna ses om och ha årskurs 6 (alternativt åk 5 och 6) i samband med högstadierna.

Fördelen med en dylik lösning är att övergången till högstadiet skulle bli mjukare och att då nya ämnen kommer in de lägre klasserna få stöd av och tillgång till ämneslärare och specialutrymmen. Nackdelarna är bland annat att en del lärares arbetsgemenskap skulle ändras och lågstadieskolorna delvis skulle bli tvungna att organisera om sin verksamhet. En del elever som kanske inte är mogna skulle även få en besvärlig skolväg med nuvarande trafikarrangemang.

4) Hildur Boldt föreslog också följande tillägg allra sist:

Sektionen förutsätter att beredningens centrala argument, både fördelarna och svagheter med förslagen redovisas i ett följebrev till direktionerna, elevkårsstyrelserna och ungdomsnämnden då förslagen skickas ut på remiss.

Förslaget vann inte understöd och förföll därmed.

Omröstningar

Beslutet om förslag nr 1 fattades efter omröstning där Wiklunds förslag fick sju (7) röster (Anttila, Björnberg-Enckell, Reuter, Ellenberg, Mickelsson, Westerback, Wiklund) och beredningen två (2) röster (Boldt, Nordman).

Beslutet om förslag nr 2 fattades efter omröstning där Nordmans förslag fick åtta (8) röster (Anttila, Björnberg-Enckell, Boldt, Reuter, Ellenberg, Westerback, Wiklund, Nordman) och beredningen en (1) röst (Mickelsson).

Beslutet om förslag nr 3 fattades efter omröstning där Boldts förslag fick åtta (8) röster (Anttila, Björnberg-Enckell, Boldt, Reuter, Ellenberg, Mickelsson, Westerback, Wiklund) och beredningen en (1) röst (Nordman).

Förslag nr 4 förföll i och med att det inte vunnit understöd.

Föredragande

linjedirektör
Niclas Grönholm

Upplysningar

Karin Lassenius (Torp), planerare, telefon: 310 81193
karin.torp(a)hel.fi
Nina Fabricius, dagvårdchef, telefon: 310 44803
nina.fabricius(a)hel.fi
Niclas Grönholm, linjedirektör, telefon: 310 86225
niclas.gronholm(a)hel.fi
Tanja Mellin, personalplanerare, telefon: 31086222
tanja.mellin(a)hel.fi
Niclas Rönnholm, undervisningschef, telefon: 310 86219
niclas.ronnholm(a)hel.fi
Christer Sundqvist, vik. ekonomichef, telefon: 310 86216
christer.sundqvist(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Bilaga 1.pdf
- 2 Bilaga 2 2012-03-01 Tieke Servicenätet 2011 SVENSKSPRÅKIGA SKOLOR OCH DAGHEM.pdf
- 3 Bilaga 3 Karta.jpg
- 4 Bilaga 4 Investeringsplan.pptx
- 5 Bilaga 5 Tidsplaner och möten, servicenätsutredningen våren 2012, 31.1.2012.pdf
- 6 Bilaga 6 Utbildningsnämndens mål, 31.1.2012 § 7.pdf
- 7 Bilaga 7 Cirkulärbrev 38 2009.pdf
- 8 Bilaga 8 Cirkulärbrev 3 2007.pdf

Beslutsförslag

Utbildningsnämndens svenska sektion beslutar att godkänna föredragandens förslag till hur revideringen av servicenätet för den svenska dagvården och utbildningen ska genomföras.

Vidare beslutar sektionen att den innan slutligt beslut om revideringen fattas begär in utlåtande om förslaget av direktionerna och ungdomscentralen med anhållan om svar senast 5.4.2012.

Gymnasieutbildningen:

- Tölö specialiseringsgymnasium och Gymnasiet Svenska normallyceum slås samman till en administrativ enhet på ca 400 studerande, omfattande både specialiseringslinjer och allmän gymnasieutbildning. Gymnasiet svenska normallyceum flyttar till skolhuset vid Tölö torg. Vuxenstudielinjen fortsätter som en del av den sammanslagna enheten.

- Gymnasiet Lärkan och Brändö gymnasium utvidgas till enheter på minst 400 studerande.

Besluten verkställs åren 2014-2015 samtidigt som ombyggnaden av skolhusen vid Unionsgatan 2 och Ståhlbergsvägen 2 slutförs.

Dagvård och skola i Södra och Tölö distrikt

- Gränsen mellan Tölö distrikt och Södra distriktet slopas och i stället bildas ett nytt Södra distrikt. Skolstrukturen i det nya distriktet ändras så lågstadieskolorna omfattar förskola (vid behov och möjligheter) och årskurserna 1–5 och högstadieskolan årskurserna 6–9.
- Högstadieskolan Svenska normallyceum och Högstadieskolan Lönkan slås samman till en administrativ enhet från och med läsåret 2014-2015. Den sammanslagna enheten omfattar årskurserna 6–9. Fastigheten vid Unionsgatan 2 blir skolans nya adress och det nya Södra distriktet dess upptagningsområde.
- Gränsen mellan Västra distriktet och det nya Södra distriktet justeras så att Zacharias Topeliusskolans upptagningsområde överförs till Västra distriktet, dvs. till Munksnäs högstadieskolas elevupptagningsområde, från läsåret 2014-2015.
- Gränsen mellan elevupptagningsområdet för Drumsö lågstadieskolas och Munksnäs lågstadieskola justeras så att eleverna från Svedjeholmen överförs till Munksnäs lågstadieskolas upptagningsområde och således blir en del av Västra distriktet från och med hösten 2012.
- Sjukhuskolan Ulfåaskolan och Zacharias Topeliusskolan slås samman till en administrativ specialskola senast från och med läsåret 2015-2016. En del av specialklasserna i Minervaskolan flyttas till Botby grundskola från och med 2014-2015. Specialklasserna i Högstadieskolan Lönkans flyttar till den nybildade skolan vid Unionsgatan 2 läsåret 2014-2015.
- Flexklassen flyttas från Åshöjdens grundskola till Unionsgatan 2.
- Stadens musikundervisning till vilken eleverna antas genom lämplighetstest i årskurserna 3–9 flyttar administrativt till Åshöjdens grundskola och fortsätter att vid behov utnyttja

musiklokalerna vid Sandelsgatan 3.

Samtliga beslut verkställs efter att saneringarna i skolhusen Unionsgatan 2 och Ståhlbergsvägen 2 är slutförda. Enligt den nuvarande investeringsplanen sker förändringarna åren 2014-2015, utom flyttningen av specialklasserna från Minervaskolan till Botby grundskola som verkställs efter saneringen av skolhuset 2015-2016.

Föredraganden

Bakgrund

Stadsstyrelsen behandlade 21.6.2010 stadsfullmäktiges beslut från 16.6.2010 och uppmanade då utbildningsnämnden att planera och utveckla servicenätet. Utbildningsnämnden konstaterade 1.3.2011 att revideringen av det svenska servicenätet för dagvård och utbildning påbörjas verksamhetsåret 2011–2012. Tjänstemännen vid linjen för svensk dagvård och utbildning har under våren och hösten fört ett flertal diskussioner med rektorerna och föreståndarna om behov och möjligheter att justera det svenska servicenätet. Svenska sektionen har diskuterat frågan vid behandlingen av sina riktlinjer 2009–2012 samt presenterats målsättningar och visioner vid rektorsträffar och vid sektionens sammanträden i september och november 2011. I december beslutade sektionen om en avgränsning och riktlinjer för servicenätsutredningen och uppmanade tjänstemännen att bereda och utreda frågan vidare för de avgränsade områdena (15.12.2011, § 90).

Det nuvarande förslaget omfattar distriktsgränser, dagvården och den grundläggande utbildningen i Tölö och Södra området, specialundervisningen, gymnasieutbildningen samt andra skolor som påverkas av förslagen.

Tjänstemännen vid linjen för svensk dagvård och utbildning har under år 2011 och våren 2012 utrett servicenätet tillsammans med representanter för verkets övriga administration. Diskussionsmöten för svenska sektionen, rektorerna och personalen har arrangerats under processens gång enligt bifogade tidschema (bilaga 5). En allmän uppfattning bland skolledarna är att ett tätt servicenät för de yngsta barnen och eleverna är nödvändigt för att trygga den svenska utbildningen. Skolledarna på andra stadiet önskar utveckla skolorna genom att separera dem från den grundläggande utbildningen. Gymnasierna ser utvecklingsmöjligheter genom fler egna tjänsteinnehavare. Genom större enheter får gymnasierna bättre resurser för ledarskap och studiehandledning.

Personalhörande har genomförts i samtliga enheter och personalen har haft möjligheter att kommentera ett förslag. Gemensamma personaltillfällen har dessutom ordnats i de avgränsade områdena. Frågor har framförts om arbetssituationen för personalen. Hänsyn till denna aspekt bör tas i den fortsatta beredningen. Åsikter och kommentarer kring de modeller som framförts har också påverkat beredningen. Att beredningen inte föreslår att årskurs 5 flyttas till samma hus som årskurserna 6–9 är ett exempel på detta. Ett annat är specialklassernas fortsatta existens i Minervaskolan. Ett annat exempel En del alternativa lösningar har också framförts i de olika distrikten. Föredraganden har inte kunnat omfatta alternativen, eftersom förslagen inte följer de centrala målsättningar som finns som riktlinjer för beredningen. Sammanfattningsvis visar kommentarerna att förändringar leder till oro. Föredraganden tror att tiden mellan beslut och verkställighet kommer att minska förändringsmotståndet, eftersom personalen då kan påverka slutresultatet i respektive enhet. Möjligheterna när det gäller de centrala målsättningarna för dagvården och gymnasieutbildningen lyfts också positivt fram av personalen i en del av enheterna.

Kommuninvånarna har också tillgång till en elektronisk kanal på webben för synpunkter. Informationstillfällen för föräldrar ordnas i de avgränsade distrikten enligt uppgjort tidsschema (bilaga 5).

Utgångspunkter och målsättningar

Utbildningsnämnden godkände en del utbildningspolitiska målsättningar för både grundläggande och gymnasieutbildningen på sammanträdena 1.3.2011 och 2.2.2012 (bilaga 6). De centrala målsättningarna för den svenska servicen är närservice för dagvården och närskoleprincipen i den grundläggande utbildningen. Högklassiga serviceenheter är en viktig fråga för den svenska verksamheten. En mångsidig och effektiv användning av lokalerna i en framtida verksamhetskultur är viktig för den sammanslagna administrationen för svensk dagvård och utbildning. En ökning av utbudet och valmöjligheterna för eleverna i de högre årskurserna är en viktig del av målsättningen. De nationella riktlinjerna inför framtidens småbarnsfostran och utbildning beaktas i förslagen.

Enligt befolkningsprognoserna är antalet svenskspråkiga barn och elever totalt sett ganska stabilt. Förändringarna är dock olika stora i olika delar av staden. Antalet elever i årskurserna 7–9 elever och antalet gymnasieelever kommer att minska kraftigt fram till år 2021. Samtidigt ökar antalet småbarn. Detta skapar en del problem eftersom vi arbetar i strukturer som är uppbyggda på 0–6, 1–6 och 7–9. Kapacitetsberäkningarna för både dagvården och utbildningen bifogas. Prognoserna för antalet gymnasiestuderande påverkas dessutom

kraftigt av de andra kommunerna i regionen, eftersom nästan 40 % av studerandena i dag kommer från andra kommuner. (Bilaga 1)

Den grundläggande utbildningen i Tölö distrikt och Södra distriktet utvecklas som en helhet. Övergripande målsättningar är att undervisningen håller hög och jämn nivå. Även principen för närservice för de allra yngsta barnen tillgodoses. Antalet elever i årskurserna 7–9 har minskat de senaste åren och fortsätter att minska de kommande åren. Högstadieskolan Lönkans och Högstadieskolan Svenska normallyceums 7–9-klasser minskar och enligt kapacitetsberäkningarna har skolorna redan nu utnyttjade elevplatser. (Bilaga 1 och 2) I små högstadieskolor minskar de resurser som är relaterade till elevantalet, exempelvis timresursen och elevvårdsresursen minskar. Därtill blir lärarna tvungna att i större grad undervisa i andra skolor för att uppfylla undervisningsskyldigheten. Genom att de äldsta barnen i dagens 1–6-skolor flyttar till en enhet med årskurserna 6–9, kan både pedagogiska målsättningar och utrymmesfrågor flexibelt åtgärdas. En större och livskraftig enhet för årskurserna 6–9 stödjer elevernas valmöjligheter och elevvården. Med klasslärare i årskurs 6 görs nivåövergången i den nya strukturen 6–9 mjukare för eleven. Nya lösningar för indelningen av eleverna i den grundläggande utbildningen kan dessutom stödja inrättandet av nya tjänster och skulle därmed underlätta rekryteringen. Lärartjänsterna kan därmed användas mer flexibelt inom den grundläggande utbildningen. Nationella utbildningspolitiska mål och språkval kan bättre tillgodoses i den nya strukturen. Skolledarskapet är en nyckelfaktor för utvecklingen av skolorna och nya strukturer kan ge möjligheter för nya administrativa lösningar för ett hållbart skolledarskap i enheterna. Genom att man justerar distriktsgränserna i Södra och Tölö upptagningsområdet styrs elevströmmarna bättre enligt skolornas kapacitet. Det stödjer också elevtillströmningen i Västra och Norra distriktet. Också de nya byggnadsprojekten i området bereds plats genom omstruktureringen. (Bilaga 3)

Den musikundervisning till vilken eleverna antas genom lämplighetstest tryggas genom en mera regional jämlikhet och enhetlig lärostig i nyrenoverade Åshöjdens grundskola, men också genom ett nära samarbete med den närbelägna Musik- och kulturskolan Sandels. Synergieffekterna mellan Åshöjdens grundskola och Musik- och kulturskolan Sandels är många, skolan kan använda musikskolans lokaler, men också Gyllenbergssalen kan användas som tillägg till skolans egen festsal. Närheten till kulturinstanser såsom Sibelius-Akademien m.fl. finns inom räckhåll. Ett nära samarbete mellan två musiklärare kan också utvecklas till en styrka. Den dyrbara utrustningen kan också användas effektivare i en enhet.

Sammanläggningen av Tölö distrikt och Södra distriktet motiveras av elevprognoser och dagvårdens stora behov av platser. Dagvården ser sedan tidigare Södra distriktet som en helhet. I det sammanslagna distriktet minskar antalet elever i årskurserna 7–9 kraftigt, vilket ger möjligheter att effektivisera lokalanvändningen genom en omorganisering av årskursindelningen i den grundläggande utbildningens. Även pedagogiska faktorer med nya ämnen i årskurserna 5–9 talar för den nya indelningen. Avstånden i området är kortare i jämförelse med övriga distrikt. Genom separata tjänstearrangemang för den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen kan också den grundläggande utbildningen bättre utveckla och samarbeta på eget stadium i enlighet med principerna om enhetlig grundläggande utbildning. Prognoserna visar att det räcker med en enhet för de äldre eleverna i den grundläggande utbildningen i distriktet. (Bilaga 1)

Gymnasieutbildningens framtida behov tillgodoses genom tillräckligt stora och effektiva enheter där valmöjligheter och lokaler möjliggör individuella val för de studerande. Gymnasierna ges bättre möjligheter att bilda samsamarbetsstrukturer med övriga läroanstalter på andra stadiet och universitet. Utvecklingen möjliggörs genom att man separerar gymnasieutbildningen från den grundläggande utbildningen i Helsingfors. Ledarskap och personalresurser används mer effektivt i de separerade enheterna. Kvalitet och utveckling tryggas genom ett mer ingående samarbete mellan skolorna, men också genom att det bildas fler ämneskolleger i samma enhet. Resursen för ledarskap, utveckling och handledning ökar då antalet studerande överskrider 400 per enhet. Utmaningarna med minskade årskullar, konkurrensen med den finskspråkiga utbildningen, ekonomisk osäkerhet och otillräckligt kursutbud motiverar en förändring med tanke på framtiden. (Bilaga 1)

Dagvård och småbarnsfostran utvecklas i linje med målsättningen för gemensam förvaltning för dagvård och utbildning. Enhetlig lärostig och målinriktat pedagogiskt samarbete med nybörjarundervisningen är viktiga målsättningar i den nationella planen för småbarnsfostran. Små och sårbara enheter ersätts av mer stabila enheter med administrativa föreståndare. Dagvårdsplatser frigörs genom flexibla lokalarangemang med skolorna i upptagningsområdet. Köpavtalen stödjer den kommunala servicen också i fortsättningen, men staden utgår från att en större andel av verksamheten kan skötas i egen regi. Det innebär i praktiken att köpavtalens andel bibehålls nästan på nuvarande nivå under den kommande avtalsperioden åren 2012–2015, men på grund av det stigande barnantalet stiger stadens egen andel av verksamheten. (Bilaga 1 och 2)

Målsättningar och riktlinjer för specialundervisning som berör särskilt stöd och sjukhusundervisningen bygger på förändringar i de nationella

och lokala läroplanerna, som godkändes i svenska sektionen 9.6.2011, samt de utbildningspolitiska utstakningar som utbildningsnämnden godkände 31.1.2012. Strävan är att bilda ett resurscenter med uppdraget att utveckla special- och påbyggnadsundervisningen i staden. Den kompetens och erfarenhet en sådan verksamhet förutsätter, koncentreras i enheten. Personalen i enheten stödjer och utvecklar genom resurscenterverksamheten arbetet i samtliga skolor. Fokus på tidigt ingripande och tidigt stöd i egen närskolmiljö är en del av helhetslösningen för specialundervisningen i staden. Genom förändringarna tillgodoses elevers behov av särskilt stöd i östra Helsingfors i högre grad än tidigare. (Bilaga 1)

Förslagets verkningar

Personalen

Helsingfors stad lovar i sin personalstrategi trygga fast anställning för den ordinarie personalen. Tjänsterna och befattningarna är inrättade i Helsingfors stad (inte vid en enskild enhet, t.ex. skola eller daghem) och följaktligen har personalen ett anställningsförhållande uttryckligen med Helsingfors stad.

Justeringen av skolnätet kan inverka på en del av de anställda, deras arbetsuppgifter och arbetsplats. Då två eller flera skolor/daghem sammanslås administrativt sker det i regel så att den ordinarie personalen fortsätter i den nybildade enheten. Om en skola/ett daghem läggs ner eller verksamheten upphör så att eleverna/barnen förflyttas till en annan enhet, förflyttas i första hand de ordinarie tjänsteinnehavarna eller befattningsinnehavarna från den nedlagda enheten till de enheter där man har omplacerat verksamheten.

Då ett beslut om eventuella indragningar eller sammanslagningar har fattats kommer utbildningsverket att i samarbete med de berörda enheterna planera vilka stödåtgärder som behövs och hur processerna för hörande av personalen ska genomföras.

En del av de rektorsuppdrag som blir lediga fr.o.m. nästa läsår kommer att besättas på viss tid p.g.a. den pågående servicenätsutredningen. Linjeditrektören kommer att höra de ordinarie rektorer som personligen påverkas av justeringarna.

Vid situationer då antalet tjänster eller befattningar inte räcker till i en nybildad enhet följer man det förfarande som arbetsgivaren och personalorganisationerna avtalat om i samarbetsavtalet. Förfarandet finns beskrivet för lärare och skolassistenter i utbildningsverkets cirkulärbrev nr 12/2009 (sv) och 3/2007 (fi). (Bilaga 7)

För den övriga personalen i skolorna (t.ex. skolsekreterare, skolpsykologer och skolkuratorer) bestäms personalarrangemangen från fall till fall som en del av den årliga översynen av servicenätet och med hänsyn till ändamålsenligheten och dimensioneringsprinciperna

Lokalerna

Investeringsplanen för byggnadsprojekt påverkar förslagen för den svenska verksamhetens del. Planeringen och förslagen beaktar den nuvarande tidsplanen för ombyggnadsprojekten i Brändös skolfastighet och Svenska Normallyceums skolfastighet. Enligt en utredning av lokaltjänsten vid utbildningsverket passar fastigheten vid Unionsgatan 2 utmärkt för en grundskola med årskurserna 6–9. Den enda justering som den nuvarande planeringen bör beakta är fördelningen av lokalerna för huslig ekonomi och för fysik och kemi. Att ändra ett rum för fysik och kemi till ett rum för huslig ekonomi anses vara ganska kostnadsneutralt, eftersom samma typ av byggnadsteknik behövs för båda rummen. Vid Unionsgatan 2 är tryggheten på skolgården och gårdens storlek bättre lämpade för elever i årskurserna 6–9 än motsvarande skolgård vid Tölö torg. Fastigheten vid Sandelsgatan 3 har inte lokaler för textilslöjd och teknisk slöjd, vilket en högstadieskola behöver men däremot inte ett gymnasium. Hittills har eleverna använt slöjdlokalerna i Minervaskolan. Minervaskolans slöjdsal är ändå inte stor nog för både skolans eget behov och den sammanslagna större högstadieskolans behov. Enligt kapacitetsberäkningarna har en grundskola vid Unionsgatan 2 en minimikapacitet på 498 + användningsgraden 5 %, sammanlagt 523. Både tillgången på undervisningsrum och kapaciteten tillåter en 6–9-skola. Beräkningen utgår från Unionsgatans 27 + 3 undervisningsrum och 5–7 smågruppsrum. Gruppstorleken i beräkningen är 22 elever och det utgångsläget tillåter 594 elever. Enligt prognoserna kommer elevunderlaget i upptagningsområdet åren 2014–2021 att ligga mellan ca 350–530 elever i årskurserna 6–9. Enligt prognosen rymmer eleverna i årskurserna 6–9 bra i skolhuset vid Unionsgatan under perioden fram till år 2021. (Bilaga 1 och 2)

Gymnasiekapaciteten för skolhusen vid Tölö torg är 628, men byggnaden kan utöver gymnasieutbildningen också i fortsättningen användas för exempelvis musikundervisning. Huset används också som vuxengymnasium vilket stödjer tanken om effektiv användning av lokalerna. Ungdomscentralen kommer också att få ge utlåtande i fråga om hur förändringen inverkar på deras verksamhet och de lokaler som ungdomscentralen hyr.

Ekonomi

I nuläget finns det ett behov av 169 dagvårdsplatser i Tölö och Södra distrikten. Det betyder att det finns ett behov av minst 5 nya grupper inom dagvården i dessa områden. I dagens läge har utbildningsverket inte lokaler för dessa grupper, utan man skulle vara tvungen att hyra lokaler för att få in dessa barn i dagvård. Hyreskostnader för en dagisgrupp rör sig uppskattningsvis om ca 50 000 euro per år. Sammanlagt för 5 grupper är den uppskattade kostnaden ca 250 000. (Som jämförelse kan nämnas hyreskostnaderna för Dh Alexia 45 000, Dh Skatan 38 000 och Dh Axel 70 000).

Genom att flytta två förskolegrupper in i skolor, kan man placera två av de ovanstående dagis-grupperna i de lediga utrymmen som då uppstår. Då sparar man in 100 000 euro som man annars kan räkna med i extra hyreskostnader för två grupper. Ytterligare besparingar uppstår genom att behovet av att köpa daghemsplatser av privata aktörer inte ökar.

Elevprognoserna visar att både Drumsö lågstadieskola och Kronohagens lågstadieskola kommer att behöva ett klassrum till hösten 2013. Om ingenting görs, kommer de här två klasserna kommer inte att få plats i sina skolor. För Drumsö lågstadieskolas del gäller behovet av ett rum till också de följande åren. Om åk 6 flyttar till en annan skola, frigörs klassrum och de kommande klasserna får plats i sina nuvarande skolbyggnader. I annat fall måste man hyra tilläggslokaler eller införskaffa paviljonger. Uppskattad besparing ca 100 000 euro. Som jämförelse kan nämnas att två förskolegrupper flyttade in i Minervaskolan och Zacharias Topeliusskolan hösten 2011, vilket underlättade dagvårdssituationen i området genom att det förkortade köerna och gav besparingar i och med att man inte behövde hyra extra lokaler för dagisgrupper.

Sammanfattningsvis kan man säga att om man väljer att inte göra några förändringar i skolstrukturen, kommer behovet av ytterligare lokaler för de 7 ovan nämnda grupperna att förorsaka extra kostnader. Totalt rör sig hyreskostnaderna för dessa grupper om ca 350 000 euro. Kostnaderna ökar naturligtvis ytterligare om man införskaffar paviljonger eller bygga nytt. De redan planerade renoveringarna av de svenska skolhusen vid Sturegatan 6, Unionsgatan 2 och Ståhlbergsvägen 2 höjer enligt beräkningarna hyreskostnaderna med ca 336 136 euro.

Kostnaderna per elev/studerande är högre inom den svenska utbildningen än inom den finska och de svenska skolorna har i snitt ett större antal kvadratmeter/elev.

Antalet m2 per elev och studerande (år 2010):

Finskspråkig grundläggande utbildning: 14,1 m2/elev.

Svenskspråkig grundläggande utbildning: 14,6 m2/elev.

Finskspråkig gymnasieutbildning: 8,6 m2/studerande.

Svenskspråkig gymnasieutbildning: 11,5 m2/studerande.

Kostnader för skolbiljetter

När man flyttar eleverna i årskurs 6 i till en gemensam skola med årskurserna 6–9, kommer antalet elever med rätt till skolresförmån (reskort) att stiga. Det gäller främst elever från Drumsö och Brändö. Läsåret 2011–2012 finns det sammanlagt 16 elever i årskurs 6 i Brändö lågstadieskola och 30 elever i årskurs 6 i Drumsö lågstadieskola. Beroende på var eleverna bor kan vissa av dem redan nu ha rätt till reskort. År 2011 kostade ett reskort per elev ca 145 euro för ett läsår.

Föredraganden konstaterar att det primära målet med förslaget är att minska fastighetskostnaderna genom hållbara lösningar. Den år 2011 genomförda strukturförändringen med gemensam förvaltning av dagvård och utbildning för den svenska verksamhetens del förutsatte en översyn och åtgärder vad gäller lokalsituationen. Genom att tillfredsställa behovet av dagvård i staden tryggar man också den svenska skolans fortsatta existens, eftersom barnen från dagvården nästan alltid väljer svensk förskola och skola. En annan viktig strukturförändring blir möjlig genom att man separerar gymnasieutbildningen från den grundläggande utbildningen, vilket skapar förutsättningar för en utveckling av gymnasieutbildningen, som står inför stora utmaningar. För den grundläggande utbildningens del kan sammanslagningen av högstadierna möjliggöra större valmöjligheter vad gäller t.ex. språk samt en flexibel användning av lokaler och resurser. Förslagen bör stå i relation till de utbildningspolitiska målen både lokalt och nationellt. De svenska särlösningarna i huvudstaden har också beaktats. Beredningen lyfter fram framtidens utmaningar och behoven av utveckling som en överlevnadsfråga för hela den svenska verksamheten. Att upprätthålla hög kvalitet och goda resultat i framtiden kräver både en strukturell och en pedagogisk utveckling

Tidsschema

Processen inför revideringen av det svenska servicenätet fortsätter med hörande av personal, direktioner och föräldrar i mitten av februari och mars. Direktionerna ger sitt utlåtande på förslagen inom mars–april. Svenska sektionen tar ställning till revideringen av servicenätet i maj, varefter ärendet går vidare till utbildningsnämnden, och vid behov ytterligare till stadsfullmäktige.

08.03.2012

Föredragande

linjedirektör
Niclas Grönholm

Upplysningar

Karin Lassenius (Torp), planerare, telefon: 310 81193
karin.torp(a)hel.fi
Nina Fabricius, dagvårdchef, telefon: 310 44803
nina.fabricius(a)hel.fi
Niclas Grönholm, linjedirektör, telefon: 310 86225
niclas.gronholm(a)hel.fi
Tanja Mellin, personalplanerare, telefon: 31086222
tanja.mellin(a)hel.fi
Niclas Rönnholm, undervisningschef, telefon: 310 86219
niclas.ronnholm(a)hel.fi
Christer Sundqvist, vik. ekonomichef, telefon: 310 86216
christer.sundqvist(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Bilaga 1.pdf
- 2 Bilaga 2 2012-03-01 Tieke Servicenätet 2011 SVENSKSPRÅKIGA
SKOLOR OCH DAGHEM.pdf
- 3 Bilaga 3 Karta.jpg
- 4 Bilaga 4 Investeringsplan.pptx
- 5 Bilaga 5 Tidsplaner och möten, servicenätsutredningen våren 2012,
31.1.2012.pdf
- 6 Bilaga 6 Utbildningsnämndens mål, 31.1.2012 § 7.pdf
- 7 Bilaga 7 Cirkulärbrev 38 2009.pdf
- 8 Bilaga 8 Cirkulärbrev 3 2007.pdf